

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 6, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 706 63 335, el. p. dokumentai@stt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188659948

Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui
E. pristatymo informacinė sistema

2023-05- Nr. 4-01-
į 2023-05-17 Nr. S-2023-2293

DĖL SU SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ NARIŲ VEIKLA SUSIJUSIŲ IŠLAIDŲ KONTROLĖS

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba susipažino su Jūsų 2023 m. gegužės 17 d. raštu „Dėl su savivaldybių tarybų narių veikla susijusių išlaidų kontrolės mechanizmo veikimo“ Nr. S-2023-2293, kuriuo Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetas prašo pateikti teisinio reglamentavimo ar kitus siūlymus, kurie sudarytų galimybes stiprinti su savivaldybių tarybų narių išlaidų panaudojimu savivaldybėse susijusį kontrolės mechanizmą, taip užtikrinant viešųjų finansų panaudojimo skaidrumą ir teisėtumą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio nuostatomis ir atsižvelgdama į viešojoje erdvėje keliamus klausimus susijusius su Lietuvos savivaldybių tarybų nariams skiriamų išmokų veiklai vykdyti panaudojimo teisėtumu bei kontrole, Specialiųjų tyrimų tarnyba atliko ir 2023 m. kovo 29 d. raštu susijusiems subjektams pateikė antikorupcinio vertinimo išvadą dėl savivaldybių tarybos narių išlaidų kompensavimo tvarką reglamentuojančių teisės aktų Nr. 4-01-2538¹ (toliau – antikorupcinio vertinimo išvada).

Atliekant aukščiau minėtą antikorupcinį vertinimą buvo išanalizuotos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatos, susijusios su analizuojama problematika, taip pat peržiūrėti visų 60 savivaldybių tarybų patvirtinti tarybos veiklos reglamentai (toliau – ir reglamentai).

Nustačius sistemines, pasikartojančias problemas išsamiau išanalizuoti 23 savivaldybių – Akmenės rajono, Birštono, Druskininkų, Elektrėnų, Ignalinos rajono, Kauno miesto, Kazlų Rūdos, Kelmės rajono, Klaipėdos rajono, Klaipėdos miesto, Kupiškio rajono, Molėtų rajono, Neringos, Palangos, Panevėžio miesto, Prienų rajono, Radviliškio rajono, Šakių rajono, Šiaulių miesto, Vilkaviškio rajono, Vilniaus rajono, Vilniaus miesto, Zarasų rajono savivaldybių, – atrinktų atsitiktine tvarka taip, kad būtų padengta didesnė dalis Lietuvos žemėlapiu, skirtingi regionai, patvirtintų tarybos veiklos

¹ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/d7b2e8a0cef111ed9b3c9397e1236c2a?positionInSearchResults=19&searchModelUUID=7683b53e-67b1-4290-8208-ae9bab0ccda>

reglamentų nuostatos, susijusios su tarybos narių veiklos apmokėjimu ir su jų veikla susijusių išlaidų kompensavimu.

Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu nėra suėjęs terminas, per kurį savivaldybės, remdamosi Korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 8 dalies nuostatomis, turėtų per du mėnesius nuo antikorupcinio vertinimo išvados gavimo dienos Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje paskelbti informaciją apie tai, kaip atsižvelgta (planuojama atsižvelgti) į pateiktas pastabas ir pasiūlymus, arba, jeigu į antikorupcinio vertinimo išvadoje pateiktas pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta, nurodyti priežastis ir motyvus, tačiau Specialiųjų tyrimų tarnybai išanalizavus keletą savivaldybių naujai išrinktų savivaldybių tarybų patvirtintus (atnaujintus) reglamentus nustatyta, kad juose neatsirado nuostatų, eliminuojančių nei Specialiųjų tyrimų tarnybos nustatytas rizikas, nei užkertančių galimybes viešojoje erdvėje pastaruoju metu aktyviai aptariamoms ydingoms tarybos narių išmokų panaudojimo situacijoms pakartotinai pasireikšti ir naujai išrinktų tarybų kadencijos metu.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, aukščiau minėtoje antikorupcinio vertinimo išvadoje nustatytoms rizikoms sumažinti ar pašalinti, lėšų panaudojimo skaidrumui, racionalumui, pagrįstumui bei atsparumui korupcijai užtikrinti teikiame žemiau išvardintus pasiūlymus, kurie galėtų būti įgyvendinti ne tik analizuotų ar pavienių savivaldybių, bet bendrai taikytini visoms savivaldybių taryboms, kurių veiklos tikslai, uždaviniai, ypatumai ir reikšmė – kaip ir skiriamų išmokų tikslai – iš esmės yra tapatūs, *jeigu politiką analizuojamoje srityje formuojančių subjektų būtų priimtas sprendimas nenaikinti savivaldybės tarybos nariams skiriamų išmokų*:

1. Vietos savivaldos įstatyme aiškiai ir išsamiai apibrėžti baigtinį sąrašą išlaidų, kurios tiesiogiai susijusios su tarybos nario vykdoma tarybos nario veikla ir gali būti atlyginamos iš savivaldybės biudžeto, nepaliekant galimybės jų interpretuoti, taikyti plečiamai atskirų savivaldybių reglamentuose;

2. svarstyti galimybę tarybos narių veiklai būtinąsias priemones (kompiuterį, telefono, interneto ryšį) suteikti savivaldybės administracijai;

3. detalią informaciją apie savivaldybės tarybos nariams išmokėtas sumas ir jų panaudojimą, kartu su visais išlaidas pagrindžiančiais dokumentais (jų kopijomis), skelbti kiekvieną mėnesį (ar ketvirtį, jei išmokos skiriamos ketvirčiui) savivaldybės interneto svetainės skiltyje „Savivaldybės taryba“;

4. kas metus atlikti savivaldybės tarybos nariams išmokėtų lėšų nepriklausomą auditą ir jo ataskaitą skelbti kartu su kitais savivaldybės finansinės atskaitomybės dokumentais;

5. nemokėti ar mažinti išmokas tarybos nariams, tinkamai neatliekantiems Vietos savivaldos įstatyme bei tarybos reglamente numatytų tarybos nario pareigų;

6. užtikrinti audito ar kitų išmokų panaudojimo pagal paskirtį kontrolės procedūrų metu nustatytų nepagrįstai išmokėtų lėšų grąžinimą, skelbti duomenis apie tokius atvejus ir susigražintas sumas;

7. tikslinti teisinį reguliavimą, susijusį su tarybos narių darbo laiko vykdant tarybos nario funkcijas kaip pareigas, nesusijusias su tiesiogine darbo vieta, apskaičiavimo ir apmokėjimo tvarką, tuo pat metu užtikrinant, kad šis darbo laikas būtų apmokėtas teisingai ir teisėtai;

8. stiprinti subjektų, kurių steigimas numatytas Vietos savivaldos įstatyme ir kurie turėtų užtikrinti savivaldybių skaidrumą bei atskaitomybę, veiklą (Antikorupcijos ir Etikos komisijos, savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos, vidaus audito padaliniai), kad ji nebūtų formali, šališka, neobjektyvi, pan.;

9. stiprinti savivaldybės priimamų sprendimų vidaus kontrolę, užtikrinti ją vykdančių subjektų nepriklausomumą, didinti visuomenės įsitraukimą.

L. e. direktoriaus pareigas

Jovitas Raškevičius